

ПРОТОКОЛ

тридцять третього засідання Робочої групи з розгляду проблемних питань суб'єктів первинного фінансового моніторингу – небанківських установ та аналізу ефективності заходів, що вживаються ними для запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів і фінансуванню тероризму

м. Київ, Держфінмоніторинг України

27 червня 2014 року

Засідання проводив заступник директора департаменту – начальник відділу міжвідомчої координації та взаємодії з державними регуляторами та іншими державними органами Департаменту взаємодії та координації системи фінансового моніторингу Савчук В.І.

Присутні: список додається

За результатами обговорення питань порядку денного вирішили рекомендувати:

1. Взяти до відома інформацію Держфінмоніторингу України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Національного банку України та учасників засідання Робочої групи щодо узгодження спільної позиції з питання, чи повинна небанківська кредитна установа ідентифікувати своїх клієнтів при наданні ним фінансових кредитів шляхом безготівкового перерахування грошових коштів на карткові рахунки клієнтів українських банків (держателів платіжних карток), після їх ідентифікації самими банками, а саме:

Відповідно до пункту 19 частини першої статті 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму» (далі - Закон), клієнт - це будь-яка особа, яка звертається за наданням послуг або користується послугами суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Згідно з пунктом 2 частини другої статті 6 Закону, суб'єкт первинного фінансового моніторингу зобов'язаний здійснювати ідентифікацію та вивчення клієнта у випадках, установлених законом, зокрема, відповідно до статті 9 Закону, у разі встановлення ділових відносин з клієнтами.

Враховуючи зазначене, небанківська кредитна установа зобов'язана самостійно ідентифікувати своїх клієнтів у разі встановлення з ними ділових відносин.

Крім того, Законом не передбачено можливості покладання обов'язку суб'єкта первинного фінансового моніторингу щодо ідентифікації своїх клієнтів на інших суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

2. Взяти до відома інформацію Держфінмоніторингу України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Асоціації «Страховий бізнес» та інших учасників засідання Робочої групи щодо узгодження спільної позиції з питання, чи підлягає зі

сторони лізингової установи обов'язковому фінансовому моніторингу фінансова операція зі сплати страхового внеску/премії лізинговою установою на користь страховика, у сумі більше 150000 грн., а саме:

Відповідно до пункту 19 частини першої статті 1 Закону, клієнт - це будь-яка особа, яка звертається за наданням послуг або користується послугами суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Пунктом 3 частини другої статті 6 Закону на суб'єкта первинного фінансового моніторингу покладено обов'язок забезпечувати виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, до початку, у процесі, в день виникнення підозр, після їх проведення або при спробі їх проведення чи після відмови клієнта від їх проведення.

Тобто, при здійсненні фінансової операції зі сплати лізинговою установою страховику страхового платежу, клієнтом буде виступати лізингова установа, яка користується послугами страхової установи.

Враховуючи вищенаведене, обов'язку для лізингової установи щодо виявлення та надання до Держфінмоніторингу України за зазначеною ознакою інформації про фінансову операцію зі сплати лізинговою компанією страховику страхового платежу, Законом не встановлено.

Разом з тим, лізингові установи, як суб'єкти первинного фінансового моніторингу, забезпечують проведення фінансового моніторингу виключно при наданні послуг з фінансового лізингу своїм клієнтам.

При цьому, фінансові операції із проведення суб'єктами первинного фінансового моніторингу – небанківськими установами, у тому числі лізинговими установами, господарських операцій, що не пов'язані з наданням фінансових послуг, не підлягають фінансовому моніторингу з боку вказаних суб'єктів.

3. Взяти до відома інформацію Держфінмоніторингу України та Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг щодо спільної позиції в частині ідентифікації особи боржника, який не є учасником фінансової операції та контрагентом за договором факторингу, а саме:

Відповідно до частини першої статті 9 Закону, суб'єкт первинного фінансового моніторингу відповідно до законодавства зобов'язаний на підставі поданих офіційних документів або засвідчених в установленому порядку їх копій здійснювати ідентифікацію клієнтів, які проводять фінансові операції. Додаткові дані для вивчення клієнта також можуть бути одержані від клієнта, а також з інших джерел, якщо така інформація є публічною (відкритою).

Окрім цього, частиною третьою статті 9 Закону передбачено, що ідентифікація та вивчення фінансової діяльності здійснюється у разі:

встановлення ділових відносин з клієнтами;

виникнення підозри в тому, що фінансова операція може бути пов'язана з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму;

проведення фінансової операції, що підлягає фінансовому моніторингу;

проведення разової фінансової операції без встановлення ділових відносин з клієнтами на суму, що дорівнює чи перевищує суму, визначену частиною першою статті 15 цього Закону.

Таким чином, статтею 9 Закону встановлено вимоги щодо ідентифікації клієнтів суб'єкта первинного фінансового моніторингу.

Окрім цього, відповідно до пункту 14 Порядку взяття на облік суб'єктів первинного фінансового моніторингу, реєстрації ними фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, і подання Державній службі фінансового моніторингу інформації про зазначені та інші фінансові операції, що можуть бути пов'язані з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2010 № 747 (далі – Порядок), до форми № 2-ФМ «Реєстр фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу» вносяться, зокрема:

відомості, встановлені в результаті ідентифікації особи, яка проводить фінансову операцію, особи, від імені або за дорученням чи в інтересах якої проводиться фінансова операція, або вигодоодержувача;

відомості про інших осіб - учасників фінансової операції.

Відповідно до пункту 18 частини першої статті 1 Закону, учасники фінансової операції - клієнт, контрагент, а також особи, які діють від їх імені або в їхніх інтересах.

Враховуючи викладене, Законом та Порядком не передбачено необхідності здійснення ідентифікації осіб, які не є учасниками фінансових операцій.

Разом з тим, повернення боржником суб'єкту первинного фінансового моніторингу боргу є окремою фінансовою операцією. В такому випадку боржник виступатиме у фінансовій операції клієнтом, у зв'язку з чим, суб'єкт первинного фінансового моніторингу у випадках передбачених частиною третьою статті 9 Закону зобов'язаний здійснити його ідентифікацію.

4. Взяти до відома інформацію Всеукраїнської асоціації кредитних спілок, Держфінмоніторингу України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг та інших учасників засідання Робочої групи щодо запровадження індивідуального підходу та незастосування штрафних санкцій (інших заходів впливу) до суб'єктів первинного фінансового моніторингу розташованих у східних областях України за порушення строків проходження навчання та підвищення кваліфікації працівниками, відповідальними за проведення фінансового моніторингу до врегулювання ситуації в регіоні, та вирішити наступне:

рекомендувати Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку, Міністерству юстиції України, Міністерству фінансів України, Міністерству економічного розвитку і торгівлі України, Міністерству інфраструктури України, Держфінмоніторингу України при розгляді справ про

порушення законодавства суб'єктами первинного фінансового моніторингу, розташованих у східному регіоні України, брати до уваги надзвичайно складні умови для виконання вказаними суб'єктами вимог законодавства у сфері фінансового моніторингу.

5. Взяти до відома інформацію Всеукраїнської асоціації кредитних спілок, Держфінмоніторингу України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку та інших учасників засідання Робочої групи щодо надання методичної, методологічної та іншої допомоги суб'єктам первинного фінансового моніторингу, розташованих у східному регіоні України, АР Крим та м. Севастополь щодо питань, які на сьогодні можуть потребувати підвищеної уваги у сфері запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, та вирішити наступне:

рекомендувати Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку, Міністерству юстиції України, Міністерству фінансів України, Міністерству економічного розвитку і торгівлі України, Міністерству інфраструктури України, Держфінмоніторингу України надавати суб'єктам первинного фінансового моніторингу, зокрема розташованих у східному регіоні України та АР Крим та м. Севастополь, всебічну методичну, методологічну допомогу з питань застосування законодавства з питань запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму, а саме:

- за зверненнями суб'єктів первинного фінансового моніторингу надавати чіткі та ґрунтовні письмові рекомендації з проблемних питань щодо організації фінансового моніторингу;
- надавати компетентну консультативну допомогу за телефонами «гарячої» лінії;
- розміщувати на офіційних веб-сайтах актуальну інформацію з питань фінансового моніторингу;
- у разі необхідності, скликати робочі групи (зустрічі), семінари, круглі столи з питань фінансового моніторингу.

**Заступник директора департаменту –
начальник відділу міжвідомчої
координації та взаємодії з державними
регуляторами та іншими державними
органами Департаменту взаємодії
та координації системи фінансового моніторингу**

В.І. Савчук

ПОГОДЖЕНО
Перший заступник Голови
Держфінмоніторингу України

А.Т. Ковальчук

Склад учасників
33-го засідання Робочої групи з розгляду проблемних питань
суб'єктів первинного фінансового моніторингу – небанківських
установ та аналізу ефективності заходів, що вживаються ними для
запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів і
фінансуванню тероризму,
27 червня 2014 року

САВЧУК Віктор Іванович	Заступник директора департаменту - начальник відділу міжвідомчої координації та взаємодії з державними регуляторами та іншими державними органами Департаменту взаємодії та координації системи фінансового моніторингу Держфінмоніторингу України
ГАЄВСЬКИЙ Ігор Миколайович	Начальник Юридичного управління Держфінмоніторингу України
БУТКОВСЬКА Тетяна Пилипівна	Заступник керівника Служби фінансового моніторингу Національного банку України
БУЗАЛО Михайло Вікторович	Начальник відділу фінансового моніторингу Департаменту контролю-правової роботи Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
КЕРЕБКО Алла Анатоліївна	Головний економіст - фінансист Департаменту фінансової політики Міністерства фінансів України
ЛАПТЄВА Оксана Миколаївна	Головний спеціаліст відділу розвитку інфраструктури товарних ринків Департаменту фінансової політики Міністерства економічного розвитку і торгівлі України
РИБАС Ірина Станіславівна	Головний спеціаліст відділу фінансового моніторингу Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг
ПЛЄШАКОВА Ольга Миколаївна	Головний спеціаліст відділу фінансового моніторингу Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг
МИРОНЕНКО Євгеній Володимирович	Головний спеціаліст відділу внутрішніх розслідувань та запобігання корупційним та економічним правопорушенням Міністерства інфраструктури України
ЛАСТІВКА Сергій Дмитрович	Юрист Професійної асоціації реєстраторів і депозитаріїв
НАВАЛЬКІВСЬКА Романа Юріївна	Директор Департаменту страхового права та методології Ліги страхових організацій України
КАЛУСТОВА Катерина Віталіївна	Віце-президент Національної асоціації кредитних спілок України
МОРОЗ Ольга Леонідівна	Юрисконсульт Всеукраїнської асоціації кредитних спілок

СОБКО Михайло Олександрович	Юрисконсульт Асоціації «Всеукраїнська асоціація ломбардів»
БОНДАР Олександр Вікторович	Асоціація «Страховий бізнес»